

NORD-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE
SENTRALADMINISTRASJONEN

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014, DEP.
0030 OSLO

Vår ref.:
2003/03496-3 SJA

Arkiv:
300

Deres ref.:

Dato:
29.08.2003

Utkast til lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering - alminnelig høring

Fylkesutvalget i Nord-Trøndelag vedtok følgende uttalelse i sitt møte 27.08.2003:

For å legge til rette for et godt samarbeid mellom DNE, næringslivet og det regionale partnerskapet, er det viktig med fylkesvise distriktskontorer. Distriktskontorene bør ha fylkesvise styrer, og fylkeskommunen som leder av det regionale partnerskapet bør ha innflytelse på oppnevningen.

Svein Almli
Spesialrådgiver

Vedlegg: Sak nr 104/2003 for fylkesutvalget i Nord-Trøndelag.

Fylkesutvalget

Nord-Trøndelag fylkeskommune

SAKS PROTOKOLL

Sak nr. 104/2003

Utkast til lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering - alminnelig høring

Behandlet/behandles av
Fylkesutvalget

Møtested
Fylkets Hus

Møtedato **Sak nr.**
27.08.2003 104/2003

Saksbehandler: Svein J. Almli
Arkivsak: 2003/03496
Arkivkode: 300

Fylkesrådmannens innstilling:

For å legge til rette for et godt samarbeid mellom DNE, næringslivet og det regionale partnerskapet, er det viktig med fylkesvise distriktskontorer. Distriktskontorene bør ha fylkesvise styrer, og fylkeskommunen som leder av det regionale partnerskapet bør ha innflytelse på oppnevningen.

Protokoll

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Saksutredning for fylkesutvalget.

Trykte vedlegg:

Brev med høringsnotat og utkast til lovteksten fra Næringsdepartementet av 04.07.2003.

Bakgrunn.

Stortinget behandlet 18.juni 2003 St. prop. nr 51 (2002 2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv. Stortinget gav sin tilslutning til regjeringens forslag om å opprette en ny innovasjons- og internasjonaliseringsenhet (DNE). Enheten vil bli organisert som et særlovselskap og få ansvaret for forvaltningen av de næringsrettede virkemidlene som i dag ligger under Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Statens veiledningskontor for oppfinnere (SVO), Norges Turistråd og Norges Eksportråd.

Selskapet skal formelt opprettes 1. januar 2004. Dette vil skje gjennom ikrafttredelse av en egen lov. På bakgrunn av de høringsuttalelsene nærings- og handelsdepartementet mottar innen fristen, 1. september, vil regjeringen fremme den nye loven ved en odelstingsproposisjon høsten 2003.

Selskapet skal forvalte og utvikle virkemidler som skal bidra til økt innovasjon i næringslivet og være myndighetenes sentrale organ for bedriftsrettede tiltak og ordninger. De primære målgruppene vil være entreprenører, unge bedrifter og små og mellomstore bedrifter med vekstpotensiell. DNE skal aktivt medvirke til utvikling av innovasjonssystemer over hele landet og se innovasjon, regional utvikling og internasjonalisering i sammenheng.

Selskapet vil forvalte virkemidler innenfor alle de fire hovedkategoriene:

- finansiering, herunder tilskudds-, låne-, garanti-, og egenkapitalordninger
- rådgivning og kompetansehevende tiltak
- nettverk og infrastruktur
- profilering av norsk næringsliv i utlandet

Departementets forslag til organisatorisk løsningen og styring av DNE.

Departementet foreslår at DNE opprettes som et særlovselskap, hvor Nærings- og handelsministeren utgjør foretaksmøtet som er det øverste organ i selskapet. Departementets myndighet kan kun utøves gjennom foretaksmøtet. Mellom foretaksmøtene er styret øverste ansvarlige organ for selskapets drift. Departementet foreslår i lovutkastet at styret skal bestå av minimum åtte personer, og at det med unntak av de ansattes representanter, utnevnes av Kongen. Styret er ansvarlig for organiseringen av DNE.

Selv om det åpnes for felleskontorer for enkelte fylker stadfester prp. at kontorstrukturen i hovedsak bør følge fylkesstrukturen, men at kontorene bør kunne variere med hensyn til størrelse og kompetanseområde. Samarbeidet mellom DNE og fylkeskommunen skal være avtalebasert slik samarbeidet er mellom fylkeskommunen og SND i dag. Departementet skriver at avtalene må baseres på at fylkeskommunene nå har en tydeligere rolle som regionalpolitiske utviklingsaktører. Denne rollen innebærer at fylkeskommunen skal stå i spissen for for regionale partnerskap og være en strategisk aktør i den regionale utviklingen.

SND har i dag egne styrever for hvert distriktskontor. Innenfor de rammer som trekkes opp i Stortingsproposisjon nr 51 (2002.2003) og den nye rollen for fylkeskommunene vil distriktskontorene kunne utvikle seg i forskjellige retninger framover. De vil sannsynligvis bli mer ulike både hva gjelder antall ansatte, disponible midler og fokus for sitt arbeid. Departementet vurderer derfor å gå bort fra modellen med krav om styrever på distriktsnivå. Det bør i større grad vere opp til selskapets hovedstyre å vurdere om det er behov for å ha regionale styrever ved de forskjellige kontorene, og hvordan de skal vere sammensatt. Sammensetningen må ta utgangspunkt i de utfordringer næringslivet i regionen har og de virkemidler som står til rådighet. På bakgrunn av jordbruksavtalen vil det vere naturleg at denne næringen er representert i styrene. Departementet mener at de regionale styrene bør utnevnes av og rapportere til hovedstyret. Dette er nødvendig for å sikre at hovedstyret kan ta et helhetlig ansvar for virksomheten overfor sin eier.

Vurderinger.

Lovutkastet følger i store trekk de linjer som i dag er gjeldende for SND.

For næringslivet er nærhet til virkemiddelapparatet viktig for å få til en kreativ og god prosess i forbindelse med utviklingsprosjekter; og nærhet kan vere avgjørende for at entreprenører og små bedrifter i det hele tatt kan utnytte virkemidlene. For at virkemiddelapparatet skal kunne bidra i å utnytte utviklingspotensialene må det ha god kunnskap om regionale forhold. Geografiske hensyn tilsier derfor at dagens struktur på distriktskontorene beholdes. Dette er også viktig for å få til effektiv og god samhandling mellom den stedlige fylkeskommunen og DNE. Dette er sannsynligvis viktigere i fylker som har store virkeområder for nærings- og distriktspolitikken.

Fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør og leder av det regionale partnerskapet forutsetter nært samarbeid med DNE både i utformingen av mål og strategier i fylkesplanen og regionalt utviklingsprogram, og ikke minst i gjennomføringen av utviklingsarbeidet. For å få til et tett og forpliktende samarbeide regionalt vil fylkesrådmannen understreke betydningen av av lokal styring av virksomheten og at det derfor er nødvendig med et lokalt styrever med representanter oppnevnt også av fylkeskommunen. Dette er viktig både ut fra en faglig innfallsvinkel og en politisk innfallsvinkel for å legge til rette for et forpliktende politisk og faglig oppfølging av avtalene mellom fylkeskommunen og DNE som sikrer gjennomføringen av et regionalt tilpasset utviklingsarbeid.

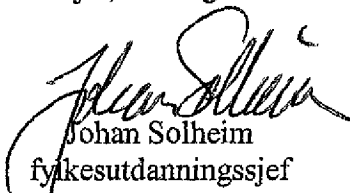
Å sikre at regionale myndigheter og det regionale partnerskapet stor påvirkningsmulighet på DNEs strategiske satsinger i det enkelte fylke og at det er et regionalt styrever som både har regionalpolitisk og næringsmessig kompetanse, er avgjørende for legitimitet og treffsikkerhet. Dagens SND styres både gjennom nasjonale føringer gitt av Stortinget og gjennom regionale føringer gitt av fylkestinget på vegne av det regionale partnerskapet. Ordningen med at fylkeskommunen har rett til å foreslå deler av styret har fungert godt og slik tilføres også en regional merverdi til det nasjonale oppdraget. Erfaringene fra vårt fylke er at SND Nord-Trøndelag har vist at de er i stand til å løse både et nasjonalt og et regionalt oppdrag.

Konklusjon.

For å legge til rette for et godt samarbeide mellom DNE, næringslivet og det regionale partnerskapet er det viktig at distriktskontorene opprettholdes. Distriktskontorene er viktige for oppfølgingen av mål og strategier i fylkesplanen og regionalt utviklingsprogram. For å sikre bl a legitimitet og treffsikkerhet i arbeidet er det viktig at distriktskontorene styres av et eget styrever

og at fylkeskommunen som leder av det regionale partnerskapet kan oppnevne representanter til styret.

Fylkesrådmannen i Nord-Trøndelag
Steinkjer, 18. august 2003

Johan Solheim
fylkesutdanningssjef
stedfortredende fylkesrådmann

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Se adresseliste

N-T FYLKESKOMMUNE SENTRALARKIVET	
Arkivsaknr.: 200303496-1	
Flett/Avd.: _____	Saksbeh.: IF
U.off.: 7/3-03	
300	

Deres ref

Vår ref
200304373-5/JD

Dato
04.07.2003

**Utkast til lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering –
alminnelig høring**

Stortinget behandlet 18. juni 2003 St.prp. nr. 51 (2002-2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv. Stortinget gav sin tilslutning til regjeringens forslag om å opprette en ny innovasjons- og internasjonaliseringsenhet. Enheten vil bli organisert som et særlovsselskap og få ansvaret for forvaltningen av de næringsrettede virkemidlene som i dag ligger under Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Statens veiledningskontor for oppfinnere (SVO), Norges Turistråd og Norges Eksportråd.

Selskapet skal formelt opprettes 1. januar 2004. Dette vil skje gjennom ikrafttredelse av en egen lov. Utkast til loven om det nye selskapet sendes med dette på alminnelig høring.

På bakgrunn av de høringsuttalelsene departementet mottar innen fristen, vil regjeringen fremme den nye loven ved en odelstingsproposisjon høsten 2003.

Frist for innsendelse av merknader settes til 1. september 2003 kl. 10.00.

Med hilsen

Jan Farberg (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jostein Djupvik
seniorrådgiver

Postadresse
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 1

Telefon
22 24 90 90
Org.no.
972 417 890

Avdeling for nyskaping og
forskning
Telefaks
22 24 04 05

Saksbehandler
Jostein Djupvik
22 24 05 45

Statsministerens kontor
Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Barne- og familiedepartementet
Finansdepartementet
Fiskeridepartementet
Forsvarsdepartementet
Helsedepartementet
Justis- og politidepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet
Kultur- og kirkedepartementet
Landbruksdepartementet
Miljøverndepartementet
Olje- og energidepartementet
Samferdselsdepartementet
Sosialdepartementet
Utdannings- og forskningsdepartementet
Utenriksdepartementet
Østfold fylkeskommune
Akershus fylkeskommune
Hedmark fylkeskommune
Oppland fylkeskommune
Buskerud fylkeskommune
Vestfold fylkeskommune
Telemark fylkeskommune
Aust-Agder fylkeskommune
Vest-Agder fylkeskommune
Rogaland fylkeskommune
Hordaland fylkeskommune
Sogn og Fjordane fylkeskommune
Møre og Romsdal fylkeskommune
Sør-Trøndelag fylkeskommune
Nord-Trøndelag fylkeskommune
Nordland fylkeskommune
Troms fylkeskommune
Finnmark fylkeskommune
Oslo kommune
Argentum
Akademikerne
Bedriftsforbundet
BI
Brønnøysundregistrene
Den norske Dataforening
Den norske Revisorforening
Eksportfinans
Eksportutvalget for fisk (EFF)
Finansieringsselskapenes Hovedorganisasjon
Finansnæringens Hovedorganisasjon
Fiskebåtrederes Forbund
FOKUS v/Bjørn Stave,
Møreforskning
Forskningsparkene i Norge (FIN)
c/o Leiv Eiriksson Nyfotek AS
GIEK
Handelens- og servicenæringens
hovedorganisasjon (HSH)
IKT Norge
INTSOK
Kommunenes Sentralforbund
Kompetansesenteret for Likestilling
Landsdelsutvalget for Nord-Norge

Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Music Export Norway
Norges Bondelag
Norges Eksportråd
Norges Fiskarlag
Norges forskningsråd
Norges Handelshøgskole
Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)
Norges Landbrukshøgskole
Norges Rederiforbund
Norges Teknisk Naturvitenskapelige
Universitet (NTNU)
Norges Turistråd
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk bygdeturisme
Norsk Designråd
Norske Maritime Eksportører
Norsk Investorforum
Norsk Oppfinnerforening
Norsk Romsenter
Norsk Venturekapitalforening
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
Patentstyret
SIVA
SND Invest
Sparebankforeningen
Startfondet
Statens nærings- og distriktsutviklingsfond
(SND)
Statens veiledningskontor for oppfinnere
(SVO)
Såkominvest Sør AS
Såkominvest AS
Såkominvest Midt-Norge AS
Såkominvest Nord AS
Såkominvest Innlandet AS
Teknologisk Institutt (TI)
Universitet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Tromsø
Universitets- og høyskolerådet i Norge
VINN
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

Utkast til lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering – høringsnotat.

Innholdsfortegnelse

1 Innledning.....	2
2 Innretning og virkemidler	3
3 Organisatoriske og finansielle forhold	4
4 Forholdet til annen lovgivning.....	7
5 Merknader til de enkelte paragrafene i loven	8

1 Innledning

Stortinget behandlet 18. juni 2003 St.prp. nr. 51 (2002-2003) *Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv*. Stortinget gav sin tilslutning til regjeringens forslag om å opprette en ny innovasjons- og internasjonaliseringsenhet. Enheten (heretter kalt "selskapet") vil få ansvaret for forvaltningen av de næringsrettede virkemidlene som i dag ligger under Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Statens veiledningskontor for oppfinnere (SVO), Norges Turistråd og Norges Eksportråd.

Selskapet skal formelt opprettes 1. januar 2004. Dette vil skje gjennom ikrafttredelse av en egen lov. Utkast til loven om det nye selskapet sendes med dette på alminnelig høring.

På bakgrunn av de høringsuttalelsene departementet mottar innen fristen 1. september 2003, vil regjeringen fremme den nye loven ved en odelstingsproposisjon høsten 2003.

I dette notatet gjennomgås de forholdene som omtales i loven. Kapittel 1 redegjør for valg av særlovsselskap som tilknytningsform. Kapittel 2 tar for seg selskapets innretning og virkemidler. I kapittel 3 gjennomgås organisatoriske og finansielle forhold. I kapittel 4 og 5 presenteres den nye lovens berøringspunkter mot annen lovgivning og merknader til de enkelte paragrafene i loven.

Om særlovsselskap som tilknytningsform

I prosessen rundt organiseringen av det nye selskapet i virkemiddelapparatet har tilknytningsform vært et sentralt spørsmål. Selskapet vil komme til å forvalte en rekke ordninger og tiltak som til sammen utgjør en vesentlig del av myndighetenes samlede næringsrettede virkemidler. Sammen med Norges forskningsråd blir enheten en av de to mest sentrale aktørene i det offentlige virkemiddelapparatet for næringslivet. Selskapet skal både være et verktøy for myndighetens næringspolitikk, og samtidig en markedsnær serviceinstitusjon og premissleverandør for næringspolitikken.

Valg av tilknytningsform avgjør i stor grad rammene for myndighetenes styringsmulighet, selskapets handlefrihet og ansvarsforhold knyttet til saksbehandling og forvaltning av offentlige midler. Hovedskillet mellom ulike tilknytningsformer går på organisering "utenfor staten", hvor enheten får status som egen juridisk person, og "innenfor staten". De vanligste formene for tilknytningsformer er forvaltningsorganer (innenfor staten), statsselskaper (utenfor staten) og stiftelser (selveiende rettssubjekter).

Stortinget har besluttet at den beste løsningen oppnås ved å opprette et eget selskap ved lov. Tidligere har denne løsningen vært anvendt bl.a. for SND, med gode erfaringer både for departementet og for SND. Det viktigste argumentet for å opprette et særlovsselskap har vært å balansere myndighetenes behov for styringsmulighet på et

overordnet plan, mot selskapets selvstendighet i og faglige ansvar for beslutninger knyttet til enkeltsaker. Gjennom særloven kan man formalisere en avgrensning av departementets instruksjonsmyndighet i enkeltsaker, og dessuten forhindre at departementet får en rolle som klageinstans. Tilknytningsformen innebærer dessuten at staten blir eneeier og at det ikke kan skje salg av eierinteresser til private.

Enhetens styre får på sin side et tydelig resultatansvar. At håndtering av klager må håndteres internt bidrar dessuten til at enheten får et forretningsmessig forhold til sine kunder.

Administrativt skal selskapet ligge under Nærings- og handelsdepartementet. Eierrollen utøves gjennom foretaksmøtet, som langt på vei tilsvarer generalforsamlingen i et aksjeselskap. I tillegg til å gi politiske føringer gjennom foretaksmøter, kan bevilgende myndigheter knytte betingelser til tilskudd eller kjøp av tjenester gjennom tilsagnsbrev. Ansvar for strategiske og faglige prioriteringer ligger imidlertid hos selskapets styre. Styret står også ansvarlig for den faglige behandling av enkeltsaker. Styret i det nye selskapet står svært fritt hva gjelder intern organisering.

2 Innretning og virkemidler

Selskapet skal forvalte og utvikle virkemidler som skal bidra til økt innovasjon i næringslivet, og vil være myndighetenes sentrale organ for bedriftsrettede tiltak og ordninger. De primære målgruppene vil være entreprenører, unge bedrifter, samt små og mellomstore bedrifter med vekstpotensial. Enheten skal jobbe aktivt med utvikling av innovasjonssystemer over hele landet og se innovasjon, regional utvikling og internasjonalisering i sammenheng. Evnen til å konkurrere internasjonalt vil svært ofte være en forutsetning for å lykkes med kommersialiseringen av nye ideer og produkter. Målet om et internasjonalt konkurransedyktig næringsliv skal derfor gjennomsyre hele organisasjonens virksomhet.

Selskapet vil forvalte virkemidler innenfor alle de fire hovedkategoriene:

- Finansiering, herunder tilskudds-, låne-, garanti-, og egenkapitalordninger
- Rådgivning og kompetansehevende tiltak
- Nettverk og infrastruktur
- Profilering av norsk næringsliv i utlandet

Det blir en viktig utfordring for selskapet å kunne kombinere ulike virkemidler ut fra kundenes forskjellige behov. Det legges derfor opp til at selskapet skal ha stor frihet til å utforme bruken av virkemidlene innenfor gitte budsjettrammer. I det brukerrettede arbeidet skal det legges vekt på å finne en god balanse mellom bruk av økonomiske virkemidler i form av ulike finansieringsordninger og kompetansebaserte virkemidler i form av informasjonstjenester, rådgivning og kompetanseoverføring. Med begrepet "profilering av norsk næringsliv i utlandet" menes både markedsføring og generell omdømmebygging for norsk næringsliv.

I tillegg skal selskapet være en proaktiv aktør og premissgiver for utvikling av nettverk og samspill mellom myndigheter, forsknings- og kompetansemiljøer og næringslivet. Slikt nettverksarbeid skal foregå på både regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

3 Organisatoriske og finansielle forhold

Organisering av selskapet

Som det framgår av Stortingsproposisjon nr. 51 (2002-2003) *Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv* er valget av særlov som tilknytningsform gjort på bakgrunn av flere forhold. En særlov kan tilpasses enhetens kompleksitet, og vil både slå fast et klart ansvar for styret når det gjelder drift av organisasjonen, samtidig som det gis muligheter for styring innenfor den sektorpolitiske rollen enheten er tiltenkt. Det er særlig viktig å slå fast at vedtak om å yte finansiell støtte til enkeltprosjekter tilligger enhetens styre, og at departementet ikke har noen rolle i slike spørsmål.

Foretaksmøtet vil være det øverste organ i selskapet. Nærings- og handelsministeren utgjør foretaksmøtet. Departementets myndighet i selskapet kan, slik lovutkastet er formulert, kun utøves gjennom foretaksmøtet. Det betyr at all instruksjon av selskapet fra departementets side må skje i et lovlig innkalt foretaksmøte. Bestemmelsen er identisk med dagens lov om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond. Gjennom budsjettproposisjoner og tildelingsbrev fra departementene kan det stilles krav til forvaltningen av de midlene som stilles til disposisjon over statsbudsjettet. Utover dette legger departementet vekt på å ha en åpen og tillitskapende styringsdialog med enheten.

Mellom foretaksmøtene er styret øverste ansvarlige organ for selskapets drift. Departementet foreslår i lovutkastet at styret skal bestå av minimum åtte personer, og at det, med unntak av de ansattes representanter, utnevnes av Kongen. De ansatte velger selv sine representanter. Som følge av at selskapet blir en selvstendig juridisk enhet, må styret ha et klart ansvar for hele virksomheten og de resultater som oppnås.

Styret er ansvarlig for enhetens organisering. Organiseringen skal støtte opp under de overordnede målene som er satt for enheten. I en overgangsperiode vil det bli etablert en styringsgruppe og et sekretariat som skal stå for opprettelsen av det nye selskapet.

Distriktskontorene

Kontorstrukturen skal i hovedsak følge fylkesstrukturen. Innenfor denne rammen gis styret anledning til å avgjøre endringer i antall distriktskontorer. SND kan i dag gjøre justeringer i kontorstrukturen, og det er opprettet felleskontorer for flere fylker. Både Agder-fylkene og Østfold/Akershus/Oslo betjenes av ett kontor. En rekke forhold vil være viktige i spørsmålet om hvordan kontorstrukturen skal se ut, slik som hvor store midler som skal forvaltes i hvert fylke, hvordan målgruppene best kan betjenes i ulike deler av landet, kostnadene ved å ha egne kontorer med mer.

I lovutkastet foreslås det at samarbeidet mellom selskapet og fylkeskommunene skal være avtalebasert. I avtalene vil det bl.a. være naturlig å ta inn målsettinger for og ressurser i samarbeidet i tillegg til organisering av samarbeidet. SND og fylkeskommunene har et slikt avtalebasert samarbeid i dag. Det vil være naturlig å videreutvikle dette i det nye selskapet, men avtalene må baseres på at fylkeskommunene nå har en tydeligere rolle som regionalpolitiske utviklingsaktører (jf. St.meld. nr. 19 (2001-2002) Nye oppgaver for lokaldemokratiet - regionalt og lokalt nivå). Denne rollen innebærer at fylkeskommunene skal stå i spissen for regionale partnerskap og være en strategisk aktør i den regionale utviklingen. Det offentlige virkemiddelapparatet vil i stor utstrekning være utførende aktør for bedriftsrettede aktiviteter.

SND har i dag egne styrer for hvert distriktskontor. Innenfor de rammer som trekkes opp i Stortingsproposisjon nr. 51 (2002-2003) og den nye rollen for fylkeskommunene, vil distriktskontorene kunne utvikle seg i forskjellige retninger framover. De vil sannsynligvis bli mer ulike både hva gjelder antall ansatte, disponible midler og fokus for sitt arbeid. Departementet vurderer derfor å gå bort fra modellen med krav om styre på distriktsnivå. Det bør i større grad være opp til selskapets hovedstyre å vurdere om det er behov for å ha regionale styrer ved de forskjellige kontorene, og hvordan de skal være sammensatt. Sammensetningen må ta utgangspunkt i de utfordringer næringslivet i regionen har og de virkemidler som står til rådighet. På bakgrunn av jordbruksavtalen vil det være naturlig at denne næringen er representert i styrene.

De regionale styrene bør utnevnes av og rapportere til hovedstyret. Dette er nødvendig for å sikre at hovedstyret kan ta et helhetlig ansvar for virksomheten overfor sin eier.

I lys av at styrets må kunne gjennomføre organisasjonsendringer når det kreves, ønsker departementet ikke å lovfeste hvordan distriktskontorstrukturen skal se ut eller hvordan kontorene skal styres. Dette er heller ikke lovfestet for SNDs vedkommende i dag. På bakgrunn av høringsuttalelsene vil det være naturlig å komme nærmere tilbake til dette i odelstingsproposisjonen.

Forholdet til utenriktjenesten

Det forutsettes i St.prp. nr. 51 (2002-2003) at samarbeidet mellom det nye selskapet og utenriktjenesten skal bli tettere og mer formalisert enn dagens forhold mellom Norges Eksportråd og utenriktjenesten. Dette vil blant annet gjøres ved at de norske ansatte som er utstasjonert for enheten anmeldes som spesialutsendinger ved ambassaden i vedkommende land. Det er ikke lagt opp til noen spesielle endringer hva gjelder lokalt ansatte utenlands.

I lovutkastet foreslås det i tråd med St.prp. nr. 51 at forholdet mellom selskapet og utenriktjenesten skal reguleres gjennom en egen avtale. I avtalen vil det blant annet være naturlig å fastsette administrative bestemmelser for de ansatte i utlandet, størrelsen på de kostnadene enheten skal dekke for Utenriksdepartementet og

nærmere om organisering av samarbeidet. Departementet mener at slike administrative og organisatoriske forhold ikke bør lovfestes.

Arbeidslivsmessige spørsmål

Tilbud om ny stilling

Opprettelsen av selskapet vil bli betraktet som en virksomhetsoverdragelse i henhold til Arbeidsmiljølovens kapittel 12a. Dette innebærer at overdragelsen i seg selv ikke er grunn til oppsigelse eller avskjed fra de eksisterende institusjoner eller det nye selskapet. Når selskapet er opprettet vil det imidlertid være en av styrets oppgaver å foreta en løpende tilpasning av antall ansatte i forhold til selskapets virksomhet.

Pensjonsordninger

Ved opprettelsen av særlovselskapet er det en sak for selskapets styre eller den styret måtte gi slik myndighet, å bestemme hva slags pensjonsordning selskapet skal ha. Selskapet kan søke Arbeids- og administrasjonsdepartementet om å opprette pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse.

Overgangsbestemmelser for dagens ansatte i SVO

Det legges opp til at dagens ansatte i SVO for en periode på tre år, beregnet fra overgangstidspunktet, omfattes av tjenestemannsloven § 13 nr. 2 til nr. 6 med hensyn til fortrinnsrett til statlige stillinger og ventelønnsrettigheter. Slikt bibehold av rettigheter etter tjenestemannsloven må lovreguleres. Det er tatt inn forslag til slike bestemmelser i lovutkastets § 38.

Økonomi

Forhold rundt virksomhetens kapital med mer behandles i § 7 – 9. De ulike deler av virksomheten vil primært finansieres av lån og tilskudd fra staten og fylkeskommunene og gjennom inntekter fra næringslivet. Selskapet vil i tillegg ha behov for noe egenkapital. Nærings- og handelsdepartementet vil foreslå at all kapital i SND og SVO føres over til selskapet. En del av denne egenkapitalen vil bli foreslått knyttet til virksomhetens lavrisikolåneordning, jf. dagens lavrisikolåneordning i SND.

Egenkapitalen i SND vil dermed overføres til selskapet som innskuddskapital.

Forvaltningsorganet SVOs kapital består av kontorutstyr og lignende.

Innskuddskapitalen vil formelt fastsettes i selskapets stiftelsesdokument og vedtas av foretaksmøtet. Norges Eksportråd er en privat stiftelse, og beslutningen om hva som skal skje med midler i Eksportrådet vil være opp til stiftelsens styre. Det samme gjelder for Norges Turistråd.

Forhold rundt regnskap, revisjon og gransking behandles i § 33 – 36 i lovutkastet. Hele virksomheten i selskapet vil være regnskapspliktig etter regnskapsloven. Av de av dagens virksomheter som vil inngå i selskapet er det kun Statens veiledningskontor for oppfinnere som ikke er regnskapspliktig etter regnskapsloven.

4 Forholdet til annen lovgivning

Særloven vil ha berøringspunkter mot noen andre lover. Disse forholdene omtales nedenfor.

Forvaltningsloven:

Det foreslås at forvaltningsloven ikke skal gjelde for det nye selskapet. Dette er i samsvar med bestemmelsen i statsforetaksloven §4. Verken SND, Norges Eksportråd eller Norges Turistråd har til nå vært omfattet av forvaltningsloven. Det vises til utfyllende merknader om lovutkastets §6 i dette notatets kapittel 5.

Offentlighetsloven:

En så stor del av statlig virksomhet som mulig skal være åpen for innsyn for offentligheten. Ved endringer i offentlighetsloven 15.12.2000 nr. 98 ble offentlighetsloven gjort gjeldende for SND. Dokumenter som gjelder konkrete søknader om finansiering kan imidlertid unntas fra offentlighet. Det samme gjelder journalinnførsler om disse. Unntaket gjelder ikke positive avgjørelser, noe som betyr at offentligheten har krav på informasjon om hvem som mottar statlig støtte.

Det legges opp til å videreføre SNDs forhold til offentlighetsloven i særloven for det nye selskapet.

Skatteloven:

SND er i dag unntatt fra skatteplikt iht. skattelovens § 2-30, 1. ledd pkt e-6. Det legges opp til at det nye selskapet også skal ha tilsvarende unntak fra skatteloven.

Tjenestemannsloven:

Tjenestemannsloven gjelder ikke for det nye selskapet. Statens veiledningskontor for oppfinnere har til nå vært omfattet av tjenestemannsloven. Overgangsbestemmelser for ansatte i SVO omtales i kapittel 3. Samtlige ansatte i selskapet vil fra selskapets etablering være omfattet av arbeidsmiljøloven.

Tjenestetvistloven:

Tjenestetvistloven gjelder ikke for det nye selskapet. Statens veiledningskontor for oppfinnere har til nå vært omfattet av tjenestetvistloven. Samtlige ansatte i selskapet vil fra selskapets etablering være omfattet av lov om arbeidstvister.

Verdipapirhandelsloven:

SND omfattes i dag av verdipapirhandelslovens (vphl.) § 2a-1 om "Adgangen for ansatte m.v. i visse foretak til å foreta egenhandel". Reglene omfatter ansatte og tillitsvalgte "som normalt har innsyn i eller arbeider med investeringstjenester eller forvaltning av finansielle instrumenter for foretaket eller foretakets kunders regning". Det betyr at egenhandelsreglene ikke gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte. Etter en endring av

rapporteringsplikten i vphl. § 2a-5 (ennå ikke trådt i kraft) er rapporteringsplikten for de foretak som omfattes av loven redusert.

Departementet foreslår at det nye selskapet blir omfattet av vphl. på samme måte som SND er i dag.

Utenriksloven:

Det nye selskapets norske utsendinger i utlandet anmeldes som spesialutsendinger ved ambassaden i vedkommende land i henhold til utenrikslovens §§ 3 og 6. Dette er en endring i forhold til gjeldene bestemmelser for utsendinger fra Norges Eksportråd som er anmeldt som andre utsendinger i henhold til utenrikslovens §§ 3 og 7.

Utenrikslovens § 6 fastslår at spesialutsendinger er tjenestemenn ansatt av andre statlige etater enn vedkommende departement, utsendt for særlige formål ved utenriksstasjon for et bestemt tidsrom. Det nye selskapets utsendinger vil formelt være ansatt i Utenriksdepartementet i den perioden de tjenestegjør for det nye selskapet i utlandet.

5 Merknader til de enkelte paragrafene i loven

§ 1:

Paragrafen fastlegger selskapets formål, og må ses i sammenheng med det som er sagt i lovens kapittel 3 om selskapets virksomhet. Formålsparagrafen fastsetter den ytre rammen for selskapets virksomhet. Det er en forutsetning at selskapet aktivt skal virke for å fremme de målsetningene som er fastlagt i § 1.

Formålsparagrafen er en syntese av de fire nåværende organisasjoners formål. Ytterligere styring kan skje gjennom vedtekter, vilkår og regler for bruk av selskapets midler som blir fastsatt når det får lån eller tilskudd fra staten (§ 8) eller blir tillagt forvaltningen av andre statlige virkemidler (§ 10 tredje ledd).

§ 2:

Paragrafen fastsetter at selskapet er et fullt ut statseid selskap. Innenfor lovens rammer vil det ikke være adgang til å trekke inn andre eiere ved siden av staten. Statens myndighet som eier må holdes atskilt fra den styringen både eierdepartement og andre departementer vil kunne utøve over selskapets virksomhet. Statens eiermyndighet i selskapet kan bare utøves gjennom foretaksmøtet, som er selskapets høyeste organ, jf. § 28.

Det følger av grunnlovens § 12, 3. ledd at Kongen kan fastsette hvilket departement selskapet administrativt skal høre under og som skal representere staten i foretaksmøtet.

§ 3:

Paragrafen fastsetter at selskapet er et eget rettssubjekt. Det er selskapet, og ikke staten, som har rettigheter og forpliktelser som knytter seg til selskapets virksomhet, som er part i avtaler selskapet inngår med private og offentlige myndigheter og som har partsstilling overfor domstol og andre myndigheter.

Som et eget rettssubjekt er selskapet ikke en del av staten. Konsekvensen av dette vil blant annet være at de ansatte ikke er statstjenestemenn, jf. tjenestemannsloven. Selskapet vil ha egen formue og inntekt, og disse vil ikke være en del av statskassen.

§ 4:

Paragrafen gir foretaksmøtet myndighet til å fastsette vedtekter for selskapet og foreta endringer i vedtektene.

§ 5:

Paragrafen fastsetter at selskapet skal meldes til Foretaksregisteret. Melding vil skje etter at selskapet er formelt stiftet.

§ 6:

Departementet har i første ledd foreslått at forvaltningsloven ikke skal gjelde for selskapet. Dette er i samsvar med det som er bestemt for statsforetak etter statsforetaksloven § 4 første ledd. I den utstrekning selskapets vedtak måtte ha karakter av enkeltvedtak, kan det reises spørsmål ved om det vil følge av forvaltningsloven § 1 tredje punktum at forvaltningsloven for så vidt vil gjelde.

Det er departementets klare oppfatning at i den utstrekning vedtak selskapet treffer har karakter av enkeltvedtak, bør slike vedtak ikke omfattes av forvaltningslovens regler for begrunnelse og klage. Det vil være i strid med styrets og administrerende direktørs stilling som leder av selskapet om departementet skal kunne overprøve vedtak fattet i selskapet, jf. § 28 om at departementets myndighet ikke kan utøves utenom foretaksmøtet. Det legges videre vekt på at verken SND, Norges Eksportråd eller Norges Turistråd har vært omfattet av forvaltningsloven til nå.

Departementet har i annet ledd foreslått at offentlighetsloven skal gjelde for fondet. Det er viktig med åpenhet om anvendelse av offentlige midler, jf. at kravene til offentlighet er skjerpet. Se for øvrig nærmere omtale i kapittel 4.

I tredje ledd er det presisert at Lov av 10. juni 1990 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner ikke gjelder for selskapet. Dette er en videreføring av dagens bestemmelse for SND.

I fjerde ledd er det presisert at tjenestetvistloven og tjenestemannsloven ikke gjelder for ansatte i selskapet. Dette følger av at selskapet blir et eget juridisk subjekt utenom staten.

§ 7:

Her avklares at statens innskudd i selskapet fastsettes i stiftelsesdokumentet og vedtas av foretaksmøtet. Senere endringer i kapitalen vedtas av foretaksmøtet.

§ 8:

Paragrafen fastsetter at selskapet skaffer seg midler til virksomheten ved lån og tilskudd fra staten, offentlige aktører på regionalt nivå og private, samt ved inntekter fra næringslivet eller andre. Videre fastsettes at staten eller offentlige aktører som yter lån eller tilskudd til selskapet kan gi nærmere regler for bruk av midler som stilles til rådighet.

Med "offentlige aktører på regionalt nivå" menes først og fremst fylkeskommunene. Det kan imidlertid være aktuelt for selskapet å forholde seg til andre, som for eksempel primærkommuner, inter-kommunale samarbeidsprosjekter eller samarbeidskonstellasjoner på tvers av fylkeskommunegrensene.

Videre åpnes det i denne paragrafen for at selskapet kan ta opp lån eller få tilskudd fra private aktører. Åpningen for låneopptak skjer fordi det i visse tilfeller kan være mer gunstig å finansiere virksomheten i det private lånemarkedet enn i staten. Det understrekes at Stortinget gjennom de årlige budsjettbehandlinger forutsettes å sette rammer for selskapets utlånsvirksomhet. Det er disse rammene som bestemmer omfanget av selskapets virksomhet, og adgangen til å gjøre låneopptak i det private markedet er derfor begrenset til finansiering av utlånsvirksomheten.

Selskapet kan ta imot tilskudd fra private. Slike tilskudd vil ofte være knyttet til bestemte formål, og tilskuddsgiver kan stille de vilkår han finner ønskelig for bruken av tilskuddsmidlene.

§ 9:

Departementet mener at det er riktig at staten påtar seg et ansvar for riktig oppfyllelse av selskapets garantiforpliktelser. Statens interesser på dette punkt er ivaretatt ved at omfanget av selskapets garantiansvar er nærmere regulert i regler for garantiordningene. Stortinget fastsetter årlig en øvre grense for garantitilsagn.

Videre mener departementet det er riktig at staten påtar seg å dekke alle selskapets forpliktelser ved oppløsning av selskapet.

§ 10:

Paragrafen inneholder en generell bestemmelse om selskapets virkemidler, jf. Omtale under kapittel 2. Fra oppstartstidspunktet er selskapets virkemidler drøftet av Stortinget ved behandlingen av Stortingsproposisjon nr. 51 (2002-2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv, jf. Innst. S. Nr. 283 (2002-2003). De statlige virkemidlene vil bli omtalt i departementenes årlige budsjettproposisjoner og dermed behandlet av Stortinget.

§ 11:

Her bestemmes at selskapet skal samarbeide med det regionale nivået i offentlig sektor, og at dette samarbeidet skal være avtalebasert. Med "det regionale nivået i offentlig sektor" menes først og fremst fylkeskommunene. Det kan imidlertid være aktuelt for selskapet å forholde seg til andre offentlige aktører som ikke er staten, som for eksempel primærkommuner, inter-kommunale samarbeidsprosjekter eller samarbeidskonstellasjoner på tvers av fylkeskommunegrensene.

Bestemmelsen er basert på fylkeskommunenes rolle som regionalpolitiske utviklingsaktører. På bakgrunn av overføringer og generelle bestemmelser fra staten vil det være opp til fylkeskommunene selv å inngå avtaler med selskapet om forvaltning av virkemidler. Det vil være aktuelt å ta inn nærmere bestemmelser om dette i selskapets vedtekter.

§ 12:

Her bestemmes at selskapet som hovedregel skal samarbeide med utenriktjenesten, og at dette samarbeidet skal være avtalebasert. Stortinget vedtok ved behandlingen av Stortingsproposisjon nr. 51 (2002-2003) *Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv*, jf. Innst. S. Nr. 283 (2002-2003), at selskapets utsendinger i utlandet skal integreres i utenriktjenesten og anmeldes som spesialutsendinger iht. utenrikslovens § 6.

Avtalen mellom selskapet og Utenriksdepartementet vil bl.a. omhandle bestemmelser om de ansattes arbeidsforhold, utforming og styring av virksomheten utenlands og økonomisk kompensasjon fra selskapet til Utenriksdepartementet for virksomheten utenlands.

Stortingsproposisjon nr. 51 (2002-2003) *Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv* omtaler forholdet mellom selskapet og utenriktjenesten nærmere, jf. proposisjonens kapittel 6.2.6. Her gis det bl.a. åpning for at "på steder hvor spesielle forhold gjør formell tilknytning til en utenriksstasjon lite hensiktsmessig, bør virkemiddelapparatet kunne ha egne kontorer".

§ 13:

Her fastsettes at selskapets ledelse består av et styre og en administrerende direktør.

§ 14:

Paragrafen fastsetter at selskapet skal ha et styre på minst åtte personer som oppnevnes av Kongen med unntak av to representanter fra de ansatte. De ansattes representanter bør være ordinære styremedlemmer som tar del i saker som gjelder gjennomføringen av selskapets formål etter § 1, og ikke bare delta i administrative saker. Når det gjelder ansattes styrevalg, legges det opp til en praksis som samsvarer med statsforetakslovens § 20.

I annet ledd er det fastsatt at selskapets adm. direktør ikke kan være medlem av styret. Dette er i samsvar med nåværende SND-lov § 13 tredje ledd. Departementet mener det ville være prinsipielt uheldig om adm. direktør skulle være medlem av styret samtidig som dette har som en av sine viktigste oppgaver å kontrollere direktøren.

§ 15:

Departementet mener at styremedlemmenes funksjonstid bør være 4 år. I forbindelse med etableringen av selskapet bør det etableres en ordning slik at halvparten av styremedlemmene er på valg hvert annet år. Dette sikrer den nødvendige kontinuitet i styret. Styremedlemmer vil kunne gjenvelges.

§ 16:

Paragrafen inneholder nærmere regler om et styremedlems rett til å tre tilbake når tjenestetiden er ute, og Kongens rett til å fjerne et styremedlem i perioden.

§ 17:

Paragrafen gjør styret ansvarlig for forvaltningen av selskapet og til leder av selskapets virksomhet. Innenfor de rammer som følger av loven, forskrifter og andre regler fastsatt av overordnet myndighet, vil styret stå fritt i å fastsette vilkår for å motta ytelser under de ulike virkemidler selskapet vil ha til disposisjon. Det er departementets forutsetning at selskapet får stor grad av frihet i detaljutformingen av vilkårene og at styrets myndighet ikke begrenses ved at departementet eller Regjeringen treffer avgjørelser i enkeltsaker.

§§ 18 og 19:

Paragrafene inneholder nærmere regler om styremøtene, og om de krav til vedtaksførhet og flertallskrav som gjelder. Bestemmelsene i §§ 18 og 19 tar utgangspunkt §§ 17 og 18 i nåværende SND-lov.

§§ 20 og 21:

Bestemmelsene gjelder administrerende direktør og dennes myndighet i selskapet. Paragrafene bygger på nåværende SND-lov §§ 19 og 20 og aksjelovens § 6-14.

§§ 22 og 23:

Bestemmelsene gjelder styret og administrerende direktørs myndighet til å representere selskapet utad, herunder å tegne selskapets firma og regler om overskridelse av representasjonsretten. Bestemmelsene bygger på nåværende SND-lov og aksjeloven § 6-30 – 6-33.

§ 24:

Paragrafen fastsetter at selskapet skal ha egne etiske retningslinjer. Både ledelse og ansatte bør ha høy bevissthet om etiske problemstillinger som berører virksomheten. Aktuelle områder som kan omtales i retningslinjene er korrupsjon, miljømessige problemstillinger, menneskerettighetsforpliktelser, spørsmål knyttet til næringslivets sosiale ansvar og kjøp av seksuelle tjenester. Det vises for øvrig til §§ 25-26.

§ 25:

Paragrafen omhandler habilitetsregler og er en videreføring av SND-lovens § 23, jf. statsforetakslovens § 28. Første punktum gjelder alle ansatte eller personer med tillitsverv i selskapet.

Andre punktum i paragrafen rammer den som er knyttet til selskap, forening eller annen offentlig eller privat institusjon som har en framtrædende økonomisk interesse i en sak som er oppe til behandling i selskapet. Departementet mener at personer med en slik tilknytning bør være inhabile i saken.

§ 26:

Bestemmelsen inneholder en regel om forbud mot å motta gaver m.v. som er egnet til eller av giveren ment til å kunne påvirke deres handlinger i selskapet. Paragrafen svarer til SND-lovens § 24, jf. statsforetakslovens § 29.

§ 27:

Paragrafen inneholder regler om taushetsplikt for de som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet. Paragrafen svarer til SND-lovens § 25.

§ 28:

I første ledd er det fastsatt at den øverste myndighet i selskapet er departementet. Denne myndighet må imidlertid utøves gjennom foretaksmøtet. Et spesielt viktig aspekt ved selskapet, er at loven forutsetter at de departementene som yter lån eller tilskudd eller overlater forvaltningen av statlige støtteordninger til selskapet, kan fastsette nærmere regler om bruken av midlene, jfr. § 8 første ledd tredje punktum og § 10 andre og tredje ledd.

§§ 29 - 32:

Paragrafene inneholder nærmere regler om ordinært og ekstraordinært foretaksmøte, innkalling til foretaksmøte og møteledelse og protokollasjon der.

I §29 er det tatt inn en bestemmelse om at foretaksmøtet skal stå for "godkjennelse av årsregnskapet og årsberetningen". Dette tilsvarer aksjelovens §5-5. Det vises her til aksjelovens §20-4, der det er tatt inn spesielle bestemmelser for statsaksjeselskaper som blant annet skal sikre den angjeldende statsråds konstitusjonelle ansvar.

§§ 30 - 32 svarer til tilsvarende regler i SND-loven §§ 28 - 30, jf. §§ 39 - 42 i statsforetaksloven.

§§ 33 - 36:

Paragrafene inneholder nærmere regler om regnskap, revisjon, granskning og riksrevisjonens kontroll. Bestemmelsene i §§ 33 - 36 er lik §§ 31 - 34 i SND-loven, jf. §§ 43 - 45 i statsforetaksloven.

§§ 37 - 39:

I paragrafene er samlet bestemmelser om ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover.

I § 38 er det tatt inn lovhjemmel for å innrømme personell i SVO fortrinnsrett til annen stilling og ventelønn ved oppsigelse. Rettighetene forutsettes tidsbegrenset til tre år etter omdanningstidspunktet. Eventuelle ventelønnskostnader som måtte bli utløst i perioden, dekkes av selskapet gjennom refusjonsplikt.

Utkast til særlov for ny virkemiddelenhet.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser.

§ 1. Selskapets formål

Selskapet skal fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet gjennom å bidra til innovasjon, regional utvikling, internasjonalisering og profilering.

Kongen kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for Svalbard. Kongen kan gi nærmere regler om hvordan slike saker skal behandles.

§ 2. Eierforhold

Selskapet eies av staten. Departementet representerer staten som eier i foretaksmøtet.

§ 3. Partsstilling

Selskapet har selv rettigheter og forpliktelser, er part i avtaler med private og offentlige myndigheter og har partsstilling overfor domstol og andre myndigheter.

§ 4. Vedtekter

Selskapet skal ha vedtekter. Vedtektene og endringer i vedtektene vedtas av foretaksmøtet.

§ 5. Registrering i Foretaksregisteret

Selskapet skal meldes til Foretaksregisteret.

§ 6. Forholdet til annen lovgivning

Forvaltningsloven gjelder ikke for selskapet, heller ikke når det treffer enkeltvedtak på vegne av staten.

Offentlighetsloven gjelder for selskapet. Dokumenter som gjelder konkrete søknader om finansiering kan unntas fra offentlighet. Det samme gjelder journalinnførsler om disse. Unntaket i andre og tredje punktum gjelder ikke positive avgjørelser.

Lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjelder ikke for selskapet.

Lov av 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvister (tjenestetvistloven) og lov av 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. (tjenestemannsloven) gjelder ikke for ansatte i selskapet.

Kapittel 2. Selskapets finansiering m.m.

§ 7. Statens innskudd

Statens innskudd ved opprettelsen av selskapet fastsettes i stiftelsesdokumentet og vedtas av foretaksmøtet. Senere endringer av innskuddet vedtas av foretaksmøtet.

§ 8. Selskapets finansiering m.m.

Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån og tilskudd fra staten, private aktører og offentlige aktører på regionalt nivå. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre.

Det departement eller den offentlige aktør som yter lån eller tilskudd til selskapet, kan fastsette nærmere regler for bruk av midlene.

§ 9. Statens ansvar

Staten er ansvarlig for at selskapets garantiforpliktelser oppfylles ved forfall.

Ved oppløsning av selskapet plikter staten å skyte inn midler i selskapet i den utstrekning det er nødvendig for å gi øvrige fordringshavere dekning.

Kapittel 3. Selskapets virksomhet.

§ 10. Selskapets virkemidler

For å fremme formål som nevnt i § 1, kan selskapets midler brukes til:

1. Finansiering
2. Rådgivning og kompetansehevende tiltak
3. Nettverk og infrastruktur
4. Profilering av norsk næringsliv i utlandet

Kongen kan gi nærmere regler om selskapets virkemidler.

For å fremme formålet i § 1 kan Kongen tillegge selskapet å utføre oppgaver knyttet til forvaltningen av andre statlige nærings-, handels- og regionalpolitiske virkemidler, og kan i denne forbindelse fastsette nærmere regler om utøvelsen av slike oppgaver.

§ 11. Organisering på regionalt nivå

Selskapet skal samarbeide med det regionale nivået i offentlig sektor. Dette samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og den enkelte aktør.

§ 12. Organisering i utlandet

Selskapet skal som hovedregel samarbeide med utenriktjenesten i sin virksomhet utenfor Norge. Dette samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og Utenriksdepartementet. Selskapets utsendinger kan anmeldes som spesialutsendinger iht. utenrikslovens § 6.

Kapittel 4. Styre og administrerende direktør.

§ 13. Selskapet ledelse

Selskapet ledes av et styre og en administrerende direktør.

§ 14. Styrets sammensetning m.m.

Selskapet skal ha et styre på minst åtte personer, hvorav to styremedlemmer velges av og blant de ansatte. Styret kan ha varamedlemmer.

Administrerende direktør kan ikke være medlem av styret.

Styret oppnevnes av Kongen med unntak av de ansattes representanter.

Styret skal ha en leder og nestleder som velges av foretaksmøtet.

§ 15. Tjenestetid

Styremedlemmene tjenestegjør i 4 år. Kortere tjenestetid kan fastsettes i spesielle tilfeller. Tjenestetiden opphører ved utløpet av det ordinære foretaksmøtet i det år tjenestetiden utløper.

Et styremedlem blir stående inntil nytt styremedlem blir valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

§ 16. Opphør av styreverv før tjenestetiden er utløpt

Når særlige forhold foreligger, har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Ved fratredelse skal det gis rimelig forhåndsvarsel til departementet. Medlem av styret kan til en hver tid fjernes ved beslutning av Kongen.

Opphører vervet for et styremedlem før utløpet av tjenestetiden og vararepresentant for ham eller henne ikke er utnevnt, skal foretaksmøtet velge et nytt styremedlem for resten av perioden. Valget kan likevel utstå til neste ordinære foretaksmøte dersom styret er vedtaksført med de gjenværende medlemmer og vararepresentanter.

§ 17. Styrets myndighet

Forvaltningen av selskapet hører under styret, som også påser at virksomheten drives i samsvar med reglene gitt i eller i medhold av loven her og i forskrift gitt i medhold av loven. Styret har ansvaret for en forsvarlig organisering av selskapet og skal påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med administrerende direktørs ledelse av virksomheten.

I vedtektene kan det bestemmes at visse saker skal avgjøres av styret.

§ 18. Styremøter

Styrets leder sørger for at styret holder møte så ofte som nødvendig. Et medlem av styret eller administrerende direktør kan kreve at styret sammenkalles. Om ikke styret for det enkelte tilfelle bestemmer noe annet, har administrerende direktør rett til å være tilstede og til å uttale seg på styremøtene.

Styremøtene ledes av lederen, eller i hans eller hennes fravær, av nestlederen. Er ingen av disse tilstede, velger styret selv sin møteleder.

Ved styremøtene skal det føres protokoll som underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Dersom styremedlem eller administrerende direktør er uenig i styrets beslutning, kan de kreve sin oppfatning innført i protokollen. Protokollen skal snarest, og senest fjorten dager etter at styremøte er avholdt, sendes departementet.

§ 19. Vedtaksførhet og flertallskrav

Styret er vedtaksført når mer enn halvdelen av styremedlemmene er tilstede. Styret kan likevel ikke treffe beslutninger med mindre alle medlemmer av styret så vidt mulig er gitt mulighet til å delta i behandling av saken.

Som styrets beslutning gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, eller ved stemmelikhet det som møtelederen har stemt for. De som stemmer for en beslutning må likevel alltid utgjøre mer enn 1/3 av totalt antall styremedlemmer.

Ved valg og ansettelse anses den valgt eller ansatt som får flest stemmer. Styret kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmene likt ved valg av møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning. I andre tilfelle av stemmelikhet gjelder det lederen har stemt for.

§ 20. Administrerende direktør

Selskapet skal ha en administrerende direktør som tilsettes av styret. Styret fastsetter også administrerende direktørs lønn. Styret treffer vedtak om å si opp eller avskjedige administrerende direktør.

§ 21. Administrerende direktørs myndighet

Administrerende direktør forestår den daglige ledelse av selskapet, og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir. Administrerende direktør skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning, eller som etter vedtektene eller annet vedtak av foretaksmøtet hører under styret. Slike saker kan administrerende direktør bare avgjøre om styret i enkelte tilfelle har gitt ham myndighet til det, eller styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for foretakets virksomhet. Styret skal i så fall snarest underrettes om saken.

§ 22. Styret og administrerende direktørs representasjonsrett

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret kan gi styremedlem eller administrerende direktør rett til å tegne selskapets firma. Vedtektene kan begrense styrets myndighet etter forrige punktum og også selv gi bestemmelser om fullmakt som der nevnt.

Administrerende direktør representerer selskapet utad i saker som faller innenfor hans myndighet etter § 21.

§ 23. Overskridelser av representasjonsretten

Har noen som representerer selskapet utad ved handling på vegne av selskapet overskredet sin myndighet, er handlingen ikke bindende for selskapet dersom medkontrahenten innså eller burde innså at myndigheten er overskredet og det derfor ville stride mot redelighet å gjøre rett etter handlingen gjeldende.

Kapittel 5. Habilitet, taushetsplikt m.m.

§ 24 Etiske retningslinjer

Selskapet skal ha egne etiske retningslinjer som omhandler selskapet som sådan og de ansattes virke på vegne av selskapet.

§ 25. Habilitet

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet må ikke delta i behandling eller avgjørelser av spørsmål som har slik særlig betydning for ham selv eller nærstående at han må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Han må heller ikke ta del i behandling eller avgjørelser av noe spørsmål som har fremtredende økonomisk særinteresse for selskap, forening eller annen offentlig eller privat institusjon han er knyttet til.

§ 26. Forbud mot å motta gaver m.m.

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet må ikke for seg eller andre motta gaver, provisjoner, tjenester eller andre ytelser fra andre enn selskapet som er egnet til, eller av giveren ment, å påvirke deres handlinger for selskapet.

Gaver, tjenester eller andre ytelser som nevnt i første ledd må heller ikke mottas av vedkommendes ektefelle, person som vedkommende lever sammen med, noen som er beslektet eller besvogret med dem i rett opp- eller nedstigende linje, eller av selskap hvor noen person som nevnt i første ledd har en framtredende interesse i.

Den som har mottatt ytelse i strid med forbudet i paragrafen her, plikter å betale et beløp som tilsvarer det som urettmessig er mottatt.

§ 27. Taushetsplikt

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet har taushetsplikt om det de i stillings medfør får kjennskap til om andres forretningsmessige eller private forhold med mindre de etter lov har plikt til å gi opplysningene. Taushetsplikten gjelder ikke meddelelser som styret eller noen som har fullmakt fra styret gir på vegne av selskapet til finansinstitusjoner og fagdepartementet. Taushetsplikten skal heller ikke være til hinder for utveksling av informasjon (samordning) som forutsatt i lov om Oppgaveregisteret.

Kapittel 6. Foretaksmøtet.

§ 28. Allment om foretaksmøtets myndighet og sammensetning

Departementet utøver den øverste myndighet i selskapet i foretaksmøtet. Departementets myndighet i selskapet kan ikke utøves utenom i foretaksmøtet.

Rett til å være tilstede i foretaksmøtet og til å uttale seg har selskapets styre, administrerende direktør og revisor. Administrerende direktør og styrets leder har plikt til å være tilstede med mindre dette er åpenbart unødvendig eller det foreligger gyldig forfall. I sistnevnte tilfelle skal det utpekes en stedfortreder. Foretakets revisor har plikt til å være tilstede i den grad de saker som skal behandles er av slik art at hans nærvær er ønskelig.

§ 29. Ordinært foretaksmøte

Ordinært foretaksmøte avholdes innen 6 måneder innen utgangen av hvert regnskapsår.

På det ordinære foretaksmøtet skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

1. Godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd.

2. Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet.

§ 30. Ekstraordinært foretaksmøte

Ekstraordinært foretaksmøte avholdes når departementet, styret eller revisor finner det nødvendig.

§ 31. Innkalling til foretaksmøte

Departementet innkaller til foretaksmøte og bestemmer innkallingsmåten. Innkallingen til ordinært foretaksmøte skal foretas skriftlig senest to uker før møtet, og skal være vedlagt årsregnskap, årsberetning og revisors beretning. Innkallingen til ekstraordinært foretaksmøte skal foretas senest en uke før møtet, om ikke kortere varsel i et særlig tilfelle er påtrengende nødvendig.

Til møtet innkalles de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede i foretaksmøtet.

Innkallingen skal bestemt angi de saker som skal behandles på møtet. Vil vedtektene bli foreslått endret, skal hovedinnholdet i forslaget gjengis i innkallingen. Foretaksmøtet kan ikke treffe vedtak i andre saker enn de som er nevnt i innkallingen med mindre samtlige av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede samtykker i det.

§ 32. Møteledelse og protokollasjon

Foretaksmøtet ledes av styrets leder.

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra foretaksmøtet. Protokollen skal underskrives av møtelederen og en annen person som velges blant de tilstedeværende. Er noen av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede på møtet, uenig i departementets beslutning, skal deres oppfatning føres inn i protokollen.

Kapittel 7. Regnskap, revisjon og gransking.

§ 33. Regnskap

Selskapet er regnskapspliktig etter regnskapsloven.

§ 34. Revisjon

Selskapet skal ha revisor som velges av foretaksmøtet. Revisor skal være registrert eller statsautorisert.

§ 35. Gransking

Foretaksmøtet kan, når særlige grunner tilsier det, beslutte gransking av selskapet eller nærmere angitte forhold vedrørende forvaltningen av det eller regnskapene.

Den som på vegne av foretaksmøtet forestår granskingen har rett til å foreta de undersøkelser i selskapet som finnes nødvendig, og kan i denne forbindelse kreve nødvendig bistand av selskapet. Den som forestår granskingen kan av styret, administrerende direktør og enhver annen ansatt eller tillitsvalgt i selskapet, kreve enhver opplysning om selskapet forhold som granskingen gjør nødvendig. Den som på vegne av foretaksmøtet foretar granskingen har taushetsplikt etter samme regler som gjelder for revisorer, jf. revisorloven § 6-1.

§ 36. Riksrevisjonens kontroll

Riksrevisjonen har rett til å kreve de opplysningene den finner påkrevd for sin kontroll, både fra selskapet selv og fra den revisor som reviderer årsregnskapet. Riksrevisjonen kan i den utstrekning som den finner det nødvendig selv, foreta undersøkelser i selskapet. For øvrig kan Stortinget fastsette regler om Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter m.m. som skal sendes Riksrevisjonen.

Riksrevisjonen skal varsles og ha rett til å være til stede i foretaksmøtet.

Kapittel 8. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover.

§ 37. Ikrafttredelse

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 38. Overgangsbestemmelser

Tjenestemannslovens § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn, skal fortsatt gjelde for arbeidstakere i Statens veiledningskontor for oppfinnere som blir sagt opp av grunn som nevnt i tjenestemannslovens § 13 nr. 1 (a), (b) og (c), og som var omfattet av disse reglene før omdanningen. Fortrinnsretten til annen statsstilling og retten til ventelønn etter forrige punktum opphører tre år etter omdanningstidspunktet.

Øvrige overgangsbestemmelser fastsettes av Kongen.

§ 39. Endringer i andre lover

Fra den tid Kongen bestemmer gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Skatteloven
§2-30, (1) e pkt. 6: Endres fra "Statens nærings- og distriktsutviklingsfond" til "Ny enhet". ("Ny enhet" erstattes med navnet på selskapet).
2. Verdipapirhandelsloven
§2a-1, pkt.7: Endres fra "Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, Husbanken, Folketrygdfondet....." til "Ny enhet, Husbanken, Folketrygdfondet....". ("Ny enhet" erstattes med navnet på selskapet).